

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
The School Administrators' Roles in Promoting 21st Century Skills of Students as
Perceived by Teachers in Schools under Prachuapkirikhan Primary Educational
Service Area Office 1

ญดา เชื้อสนิท

Yada Chuasanit

โรงเรียนบ้านคั่นกระได, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

Khan Kradai School, Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office 1

E-mail: chuasanityada@gmail.com

Received June 29, 2023; Revised June 30, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ (2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และวุฒิการศึกษา ประชากร ได้แก่ ครู จำนวน 1,378 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจำนวน 301 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ได้แก่ สถิติทดสอบ t-test

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ (2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา; ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21; การเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the school administrators' roles in promoting 21st century skills of students as perceived by teachers in schools under

Prachuapkirikhan Primary Educational Service Area Office 1 and (2) to compare the school administrators' roles in promoting 21st century skills of students as perceived by teachers in schools under Prachuapkirikhan Primary Educational Service Area Office 1. The populations were 1,378 teachers. The samples were 301 teachers. The research instrument used questionnaire with reliability index of 0.98. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and t – test.

The research found (1) the school administrators' roles in promoting 21st century skills of students as perceived by teachers in schools under Prachuapkirikhan Primary Educational Service Area Office 1 were at high level in overall and each dimension respectively, Life and Career Skills, Learning and Innovation Skills, and Information, Media and Technology Skill. and (2) the comparison classified by sex, working experience and educational background were not difference.

Keywords: The school administrators' roles; 21st century skills; The promoting 21st century skills of students

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้อง “ก้าวข้ามสาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” ที่ครูสอนไม่ได้ นักเรียนต้องเรียนเอง หรือพูดใหม่ว่า ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้ เรียกว่า PBL (Project – Based Learning) ซึ่งทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต คือ 3R x 7C ซึ่ง วิจารย์ พานิช (2555 : 19) ได้กล่าวถึง 3R x 7C ไว้ว่า 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก) Riting (เขียนได้) และ Rithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ Critical Thinking & ProblemSolving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross - Cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information & Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และ Career & Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ในแนวใหม่ ได้กล่าวพันกรอบของการเรียนในห้องเรียนที่เน้นเพียงวิชาการเพียงอย่างเดียวออกไปแล้ว ดังที่

วิจารณ์ พานิช (2555 : 18) เห็นว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ ไม่ว่าจะประกอบสัมมาชีพใด มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้และเป็นคนที่ใช้ความรู้ แม้จะเป็นชาวนาหรือเกษตรกร ก็ต้องเป็นคนที่พร้อมเรียนรู้ และเป็นคนที่ใช้ความรู้ ดังนั้น ทักษะสำคัญที่สุดของศตวรรษที่ 21 จึงเป็นทักษะของการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับฐานคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาโดยองค์การภาคี เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหาการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) ทักษะชีวิตและอาชีพมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีความมุ่งมั่นและมีเป้าหมายในชีวิต เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีศักยภาพในการทำงานและยอมรับการตรวจสอบ มีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ 3) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร และเทคโนโลยี มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการเชื่อมโยง ประเมิน และสร้างสารสนเทศ

ดังนั้น หน้าที่และภาระในความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพนั้น จึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง เพราะผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคคลหลักที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และเพื่อให้การบริหารงานบรรลุสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่ทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข โดยที่ผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Education, 2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556 : 70-75) กล่าวถึง โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงเรื่อง คุณภาพความรู้และทักษะของผู้นำทางการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ คือ ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E - Learning พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จตลอดจนการพัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ แต่ทว่า ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ได้แสดงบทบาทอย่างเต็มศักยภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาประจำบุรีรัมย์เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอน ได้เห็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา เสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีทักษะที่เติมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจำบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจำบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และวุฒิการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนตามการรับรู้ของครู เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

เฉลิมพร วนาสันติสุข (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูวิชาการจำนวน 50 คน ครูผู้สอน 200 คน รวมทั้งหมด 250 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู วิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการนิเทศภายใน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการจัดปัจจัยสนับสนุน และเมื่อเปรียบเทียบครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่มีค่าร้อยละสูงสุดในด้านการพัฒนาบุคลากร คือ ควรมีการฝึกอบรมทางวิชาการ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ คือ ควรมีคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่างเพียงพอ ด้านการนิเทศภายใน คือ ควรนำผลการนิเทศภายในมา

ปรับปรุง เพื่อใช้ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ กรณีศึกษา ไพทฉันท (2556 : 10) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลนั้นกระทำ หรือการประพฤติปฏิบัติของบุคคลตามหน้าที่หรือตำแหน่งที่มีอยู่ในสถานการณ์ เมื่อเราเป็นอะไรสักอย่างหนึ่งสิ่งที่เราทำ ต้องมาคู่กับสิ่งที่เราเป็น สุขาวดี พรหมเสน (2557 : 11) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามบทบาทที่ได้รับ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานการณ์นั้น ๆ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิม อิสมาแอล เจะเล็ง (2557 : 35) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง ภาระหน้าที่และการปฏิบัติภารกิจ ตลอดจนการดูแลการดำเนินกิจกรรมในองค์กรให้ดำเนินไปตามความคาดหวังในขอบเขตของความเป็นจริงในฐานะและตำแหน่ง

Rule (1987 : 2 - 9 อ้างถึงใน กรณีศึกษา ไพทฉันท, 2556 : 14) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) บทบาท คือ ปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ และอื่น ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันกับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุดแต่มุ่งที่การบ่งชี้หน้าที่อันควร 2) บทบาท คือ ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น 3) บทบาท คือ การกระทำของบุคคลแต่ละคน ที่กระทำให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมหรือกล่าวอีกนัย คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

Levinson (1983 : 30 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ปัจฉา, 2557 : 13) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ดังนี้ 1) บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้ คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่การบ่งชี้หน้าที่อันควรกระทำ 2) บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่คิดและทำ เมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ 3) บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำ โดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม จะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลในตำแหน่งแสดงออกตามตำแหน่ง หน้าที่ที่ตนดำรงอยู่ หรือตามความมุ่งหวังของสังคม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกจริงและสามารถสังเกตได้ จัดเป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริง และพฤติกรรมที่บุคคลอื่นต้องการให้บุคคลในตำแหน่งนั้น ๆ แสดงพฤติกรรมออกมา ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุน คือ ควรจัดหา เอกสาร หนังสือ ตำรา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ

ดวงกมล กิ่งจำปา (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารและสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 333 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้

เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

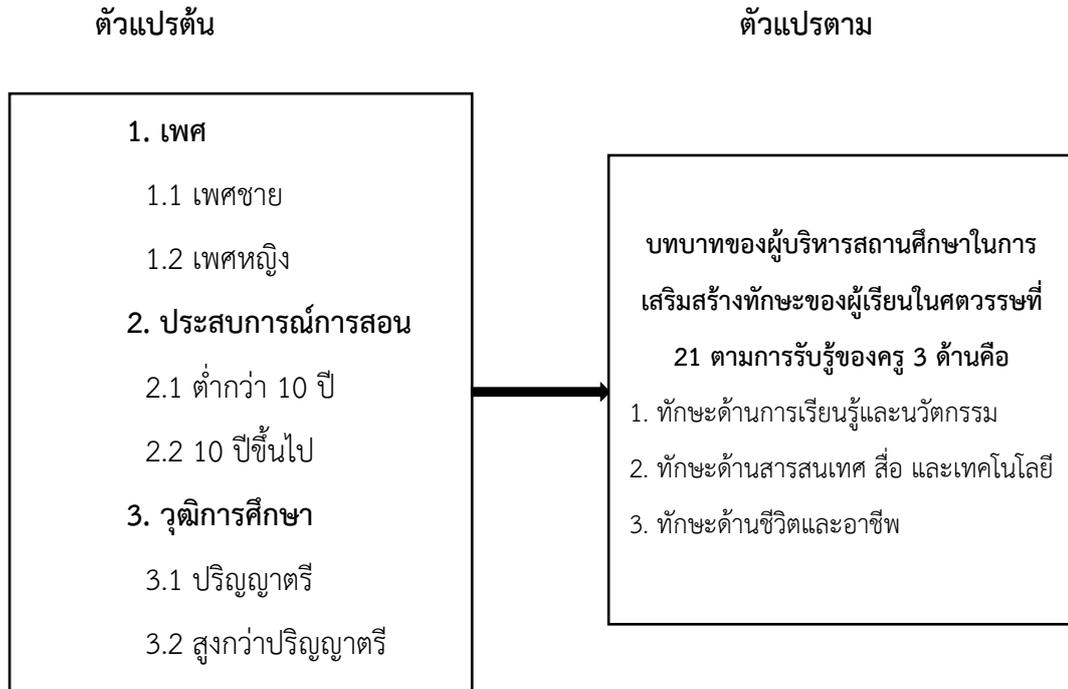
ภักดีจิรา สุนอ่อน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษาเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครู จำนวน 55 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี, 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา เขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่โดยรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดเรื่องทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ โดยสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ขององค์กรภาคี เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวคิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของ วิจารย์ พานิช (2555) กรอบแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ EnGauge พัฒนาขึ้นโดย Metiri Group (2003) และ The Learning Point Association ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ของวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (2554) ทักษะของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ของ สุพรรณา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว (2558) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่จากงานวิจัยของ เอกชัย พุทธสอน (2556) และองค์ประกอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนจากงานวิจัยของ

สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557) โดยพิจารณา จัดองค์ประกอบบูรณาการกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (2551) ซึ่งสังเคราะห์ได้ตัวแปรในการวิจัย 3 ด้าน คือ บทบาทของผู้บริหารในการเสริมสร้างทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพดังภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) พื้นที่วิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 1,378 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 301คน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 อ้างถึงใน ประภาพรรณ เส็งวงศ์, 2550, น.238) กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายอำเภอ และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	469	101
อำเภอบางสะพาน	315	85
อำเภอบางสะพานน้อย	249	40
รวม	1,378	301

โดยผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม โดยการศึกษาบทบาทของผู้บริหารและทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์สอน วุฒิการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มี 3 ด้าน คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบประเมินตามระดับการประเมิน 5 ระดับโดยมีค่าตัวเลขที่เป็นเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายแล้ว แล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) กำหนดค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลของการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำนวน 301 คน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ การสอน และวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์การสอน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ต่ำกว่า 10 ปีและส่วนใหญ่มัธยมศึกษาาระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ผลการศึกษาด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านทักษะ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำนวน 301 คน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ การสอน และวุฒิการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ต่ำกว่า 10 ปีและส่วนใหญ่มัธยมศึกษาาระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ผลการศึกษาด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านทักษะ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน และวุฒิการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการสนับสนุนงบประมาณ สื่อการสอน และร่วมมือกับสถานศึกษาด้านสังคมสัมพันธ์ ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ไม่เกี่ยงงานกัน ดังนั้นผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจำบุรีรัมย์ เขต 1 ควรตระหนักถึงการสร้างจิตสำนึกให้รักและภักดีต่อองค์กร จะส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มความสามารถ

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการจัดอบรม สัมมนา หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา ไผ่ฉันท. (2556). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการเรียนรู้ อำเภอด่านมะขามเตี้ย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เฉลิมพร วนาสันติสุข. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ดวงกมล กิ่งจำปา. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ประภาพรณ เส็งวงศ์. (2550). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

ภคจิรา สุนอุ้น. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษาเขตอำเภอ เมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชาวดี พรหมเสน. (2557). ศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สุพรรณมา เพ็ชรรักษา และสมเกียรติ กอบัวแก้ว. (2558). *21st Century ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่*.

[Online]. เข้าถึงได้จาก [http://supannapetraksa.blogspot.com/\[2560, มกราคม 6\].](http://supannapetraksa.blogspot.com/[2560, มกราคม 6].)

สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิสมาแอล เจะเล็ง. (2557). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

อุบลรัตน์ ปัจฉา. (2557). *การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

เอกชัย พุทธสอน. (2556). *แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่*.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Metiri Group. (2003). *Engauge 21st Century Skills For 21st Century Learners*. [Online]. Available. <http://www.metiri.com/21/Metiri-NCREL21stSkills.pdf>. [2559, December 17]